

บทคัดย่อ

244831

โครงการรูกูฟ้าพัฒนามีพื้นที่ดำเนินการหลักในอำเภอบ่อเกลือและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน โดยมีศูนย์รูกูฟ้าพัฒนาเป็นแกนในการทำงานร่วมกับหน่วยงานรัฐหลายแห่ง มีประชากรในพื้นที่ตำบลรูกูฟ้าประมาณ 2,954 คน นอกจากนี้มีเกษตรกรสมาชิกศูนย์รูกูฟ้าพัฒนาที่ได้รับการจัดสรรพื้นที่ทำกินในศูนย์ฯและการสนับสนุนอย่างใกล้ชิดจากหน่วยงานรัฐประมาณ 134 ครอบครัวที่ทำเกษตรกรรมในพื้นที่ 2,000 ไร่ของเขตศูนย์รูกูฟ้าพัฒนาและรอบนอก ในระดับนโยบายการดำเนินงานที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืนและสร้างควมมีส่วนร่วมของชาวบ้าน ในการศึกษาวิเคราะห์ได้นำดัชนีชี้วัดความสุข (Gross National Happiness- GNH) มาเป็นเกณฑ์วัดผลกระทบด้านความพึงพอใจของประชากรต่อผลงานของรัฐ เป็นส่วนหนึ่งของฐานข้อมูลด้านความสุขมวลรวม ใช้ประกอบการพัฒนาชุมชนนอกเหนือจากดัชนีทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะถ้าทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของพื้นที่โครงการรูกูฟ้าพัฒนาจะต้องอยู่บนฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและการมีส่วนร่วม การศึกษาใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบยามานะ (Yamane sampling) ที่ร้อยละ 25 ของประชากร 618 ครอบครัว อิงมาตรฐานการวัดความสุข 7 ด้าน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งได้แก่ ครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม สุขอนามัย การศึกษา ทรัพยากร และวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการดำเนินชีวิตด้านวัฒนธรรมมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจมาก ($\bar{x} = 7.21$ จากค่าสูงสุด 10) รองลงมาคือด้านสังคมและชุมชน และด้านสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆในด้านวัฒนธรรมมากที่สุดในระดับมาก ($\bar{x} = 6.87$) ทั้งนี้ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจได้แก่ การดำเนินงานในโครงการรูกูฟ้าพัฒนา ให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยโรงเรียนจะมีส่วนในการขยายผลการเรียนรู้และเป็นกลไกการพัฒนาไปยังชุมชน และเด็กจะเป็นสมาชิกและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลจัดกิจกรรมสนับสนุนในเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี เช่น การทำบุญสืบชะตาแม่น้ำ และกิจกรรมสนับสนุนเรื่องสุขภาพ เช่น การจัดกีฬาเชื่อมสัมพันธ์ภายในตำบล พึงพอใจต่ำสุดคือด้านเศรษฐกิจซึ่งผูกกับปัญหาการจัดการการใช้ที่ดินและความเป็นเจ้าของ ที่มีความขัดแย้งเป็นพื้นฐาน มีปัจจัยมาจากข้อจำกัดในการใช้ที่ดินพื้นที่อุทยาน การขาดการจัดการน้ำ การขาดแคลนสาธารณูปโภค และความห่างไกลของพื้นที่ที่ชุมชนตั้งอยู่ ควรมีการส่งเสริมให้ทำเกษตรประณีตในพื้นที่จำกัด และจัดการระบบน้ำให้เพียงพอต่อการทำเกษตร ทั้งนี้คณะทำงานมีความเห็นว่าควรมีการประเมินผลโดยใช้ดัชนีชี้วัดความสุขอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นแนวโน้มการพัฒนาและควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างเป็นเครือข่ายการทำงานที่ทำงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่องจะสามารถเกิดประโยชน์กับชาวบ้านในพื้นที่ได้